

Svenska Golfförbundet

Juridiska Nämnden

BESLUT

meddelat av Juridiska Nämnden den 29 juli 2011 i överklagade ärenden enligt 14 kap Riksidrottsförbundets (RF) stadgar (dnr 6/2011 JurN 6-14 och 7/2011 JurN 7-14)

KLAGANDE	1. JL
OCH MOTPART	2. KG nedan gemensamt "Golfspelarna"
MOTPART	XGK
OCH KLAGANDE	nedan "Golfklubben"
ÖVERKLAGAT	Skånes GDF:s beslut den 1 april 2011
BESLUT	i ärende nr 2-09, <i>beslutsbilaga</i> .
SAKEN	Fråga om en golfklubb har haft rätt att fatta beslut om förbud för icke medlemmar att utnyttja eller spela på golfklubbens anläggning m.m.

Bakgrund

Golfklubben meddelade Golfspelarna i två likalydande skrivelser den 18 maj 2009 att de inte längre var välkomna att utnyttja Golfklubbens anläggning eller spela på klubbens bana. Golfklubben anförde att Golfspelarna motarbetat klubbens verksamhet och skadat dess intressen samt förorsakat klubben onödiga kostnader i samband med att Golfklubben genomgick en företagsrekonstruktion i vilken Golfspelarna var borgenärer. Golfklubbens beslut gäller "fortsättningsvis" från beslutsdagen.

Golfspelarna anmälde Golfklubben till SGF för förseelser mot flera punkter i 14 kap 2 § RF:s stadgar. Juridiska Nämnden beslöt den 3 juli 2009 att i de delar anmälningarna avsåg dessa påstående översända ärendet till Skånes GDF för handläggning enligt 14 kap RF:s stadgar. Golfspelarnas skrivelser föranledde i övrigt inte någon vidare åtgärd av nämnden. Efter en utdragen handläggning beslöt Skånes GDF den 1 april 2011 att ådöma Golfklubben böter med 5 000 kr för förseelse mot 14 kap 2 § 16 p RF:s stadgar. Besluten motiverades med att det av Golfklubben meddelade beslutet var att jämställa med en avstängning enligt 14 kap 6 § RF:s stadgar. Eftersom en enskild förening inte har rätt att fatta besluta om avstängning, ansåg Skånes GDF att Golfklubben underlåtit att rätta sig efter vad som ålegat golfklubben enligt RF:s stadgar.

Det ska i sammanhanget noteras att Golfspelarna tidigare var medlemmar i Golfklubben.

Yrkanden m.m.

Såväl Golfspelarna som Golfklubben har överklagat Skånes GDF:s beslut.

Golfspelarnas talan får förstås på så sätt att de yrkar att Juridiska Nämnden ska

1. Ogiltigförklara Golfklubbens beslut om avstängning av dem
2. Ådöma Golfklubben böter om 100 000 kr
3. Förplikta Golfklubben att till Golfspelarna utge ett skadestånd om vardera 50 000 kr

Golfklubben har bestritt bifall till samtliga yrkanden.

Golfklubben har överklagat Skånes GDF:s beslut och yrkat i första hand att Juridiska Nämnden ska upphäva beslutet. I andra hand har Golfklubben yrkat att, om Juridiska Nämnden anser att golfklubben begått en förseelse mot RF:s stadgar, påföljden bestäms till tillrättavisning.

Golfspelarna har bestritt bifall till Golfklubbens yrkanden.

Golfspelarna har utvecklat sin talan enligt följande. Ett drygt hundratal personer överklagade en rad beslut som fattades av tingsrätt och hovrätt i ärendet rörande företagsrekonstruktion av Golfklubben. Golfspelarna tillhörde denna grupp i egenskap av tidigare medlemmar med lånefordran på Golfklubben. Agerandet var i enlighet med den rätt borgenärer har enligt svensk lag. Golfspelarna har inte vidtagit någon åtgärd som inneburit att de motarbetat golfklubbens syften, ändamål eller verksamhet. De har inte heller förorsakat Golfklubben onödiga kostnader. Golfklubben har tagit ett beslut som för Golfspelarna innebär en livstids avstängning från golfanläggningen i Malmö. I praktiken handlar det om att Golfklubben begått övergrepp i rättsak genom att hämnas på Golfspelarna. Avstängningarna är ett brott mot idrottens regelverk men också mot svensk lag. De två besluten måste därför ogiltigförklaras. Skånes GDF har utdömt ett skadestånd på 5 000 kr, men brottet är inte ringa och klubben omsätter runt 10 000 000 kr. Skadeståndet borde därför vara mer kännbart. Golfklubben har genom att skriva brev till Golfspelarnas nuvarande hemmaklubbar utsatt dem för en kränkning. För detta måste Golfklubben betala ett skadestånd till dem. Ärendet rymmer också flera andra principfrågor, bl.a. om en golfklubb kan ha jurisdiktion över personer som är medlemmar i andra klubbar eller är klublösa. Vidare bör Juridiska Nämnden pröva Golfklubbens agerande även mot 14 kap 2 § 9, 10 och 13 pp RF:s stadgar, samt göra en polisanmälan för misstanke om övergrepp i rättsak.

Golfklubben har utvecklat sin talan enligt följande. Skånes GDF har enligt Golfklubbens uppfattning gjort en felaktig tolkning av de av Golfklubben meddelade besluten om avstängning. Besluten avser två personer som inte var medlemmar i Golfklubben när besluten fattades. Det är därför inte fråga om beslut om uteslutning av medlem. Golfklubbens styrelse har därmed inte brutit mot klubbens stadgar. Besluten faller inte heller inom 14 kap RF:s stadgar. Påföljderna som anges i 14 kap 3 och 6 §§ förutsätter brott mot 14 kap 2 § RF:s stadgar, något som klubben inte påstått eller baserat sitt beslut på. Golfklubben anser att en klubb har rätt att bestämma över vem som får utnyttja klubbens golfanläggning. Klubben har denna rätt så länge klubben inte agerar på ett diskriminerande sätt eller med ett sådant syfte. Beslutet måste vara underbyggt med sakliga skäl, vilket de omstridda besluten är. Vid omröstningen i Malmö tingsrätt om ackordet i rekonstruktionsförfarandet, röstade 1 338 borgenärer representerandes drygt 13 Mkr för ackordsförslaget. En grupp om 11 personer som representerande fordringar om 161 000 kr, röstade mot förslaget. Golfspelarna ingick i den sistnämnda gruppen, och sedermera i en grupp om 16 personer som överklagade tingsrättens beslut till hovrätten och Högsta domstolen. – Golfklubben har inte blivit ålagd att utge

skadestånd. Skånes GDF har utdömt böter. En talan om personligt skadestånd ska föras i allmän domstol, och därför avvisas av Juridiska Nämnden.

Skäl för beslutet

Juridiska Nämndens prövning

Enligt idrottens regelverk, närmare bestämt 14 kap RF:s stadgar, har Juridiska Nämnden att ta ställning till om Golfklubben har begått en eller flera förseelser som beskrivs i den s.k. brottskatalogen i 14 kap 2 § RF:s stadgar. Om så är fallet, kan Juridiska Nämnden ådöma Golfklubben tillrättavisning eller böter. Någon annan påföljd kan inte utdömas. Juridiska Nämnden har inte heller rätt att förplikta någon att utge skadestånd till förbund, förening eller enskild person. Den som anser sig ha rätt till skadestånd på civilrättslig grund har i stället möjlighet att vid allmän domstol väcka talan mot den som han eller hon anser har begått en skadeståndsgrundande handling.

I överklagandet har det också angetts ”yrkanden” som inte är yrkanden i formell mening, utan snarare grunder eller omständigheter, som ska beaktas och bedömas i ärendet. Det gäller bl.a. att Juridiska Nämnden ska konstatera att uteslutningen var och är en hämnd samt att Golfklubben har brutit mot ”svensk lag”. Uttalanden av detta slag gör inte Juridiska Nämnden, om det inte har någon betydelse för bedömningen av yrkandena i ärendet.

Enligt Juridiska Nämnden har Golfspelarna framställt totalt tre yrkanden som ska prövas i ärendet. Yrkandena avser att Juridiska Nämnden ska ogiltigförklara Golfklubbens beslut om avstängning av Golfspelarna, ådöma Golfklubben böter om 100 000 kr samt förplikta Golfklubben att till Golfspelarna utge ett skadestånd om vardera 50 000 kr.

Yrkandet om personliga skadestånd saknar som framgår av det ovan anförda stöd i RF:s stadgar och ska därför avvisas.

Den rättsliga karaktären på Golfklubbens två beslut

Skånes GDF har i det överklagade beslutet funnit att Golfklubbens beslut är att betrakta som en tidsobestämd avstängning som kan jämföras med en avstängning enligt 14 kap 6 § RF:s stadgar.

Enligt Juridiska Nämndens bedömning kan inte Golfklubbens beslut jämföras med ett beslut om avstängning enligt 14 kap RF:s stadgar. Konsekvenserna av besluten är visserligen att Golfspelarna inte kan tävla eller träna på Golfklubbens anläggning, men det hindrar inte i övrigt Golfspelarna från att utöva golfspel i Sverige. Besluten är inte heller motiverade med, eller baserade på, någon straffbar förseelse enligt 14 kap 2 § RF:s stadgar; de har tvärtom tydligt motiverats med att Golfspelarna har skadat klubbens intressen och förorsakat klubben skada. Det är skäl som överensstämmer med vad som enligt normalstadgarna krävs för uteslutning eller vägran att uppta en person som medlem i en golfklubb.

Sammantaget är det uppenbart att Golfklubben inte avsett att fatta ett avstängningsbeslut i konflikt med bestämmelserna i RF:s stadgar.

Gällande rätt rörande förbud mot att utnyttja idrottsanläggning eller spela på viss bana

Golfklubben har anfört att det aktuella beslutet har fattats på grundval av föreningens allmänna rätt att bestämma över vem som får utnyttja dess anläggning.

Det ska i sammanhanget noteras att det i princip står varje golfklubb fritt att bestämma på vilka villkor icke medlemmar ska få spela på golfanläggningen. Den tidigare rådande ordningen med en generell greenfeeöverenskommelse mellan alla golfklubbar avskaffades 1995. Under förutsättning att golfklubben inte bryter mot idrottens regelverk eller mot tvingande svensk lag t.ex. genom att göra sig skyldig till diskriminering på grund av etnisk härkomst, kan klubben i princip välja att inte tillåta greenfeespel eller reglera tillträdet till golfanläggningen. Detta gäller naturligtvis så länge det sker på saklig grund.

Enligt svensk rätt anses en ägare till en idrottsanläggning, restaurang, butik eller annan anläggning som allmänheten normalt har tillträde till, i princip kunna vägra en person tillträde

till anläggningen eller lokalen (nedan benämnt ”utestängning”). Med hänsyn till allemansrätten går det dock inte att förbjuda tillträde till alla delar av en golfanläggning, t.ex. skogsområden i anslutning till golfbanan. En motsvarande rätt tillkommer även den som disponerar eller förfogar över anläggningen (t.ex. via hyra eller arrende).

En utestängning från t.ex. en idrottsanläggning kan avse ett enskilt tillfälle men också meddelas för en bestämd tidsperiod. Om den person som utestängs har gjort sig skyldig till en mycket allvarlig förseelse, bör en utestängning även kunna ske på obestämd tid. Ett beslut om utestängning måste vara fattat på saklig grund och får naturligtvis inte ha ett diskriminerande syfte eller strida mot tvingande lag.

I förarbetena till översynen av lagen om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang, som behandlar arrangörens rätt att förbjuda åskådare tillträde till arrangemang/tävlingar, konstaterades följande (prop. 2008/09:78 sid 15): ”Enligt gällande rätt bestämmer normalt den som med äganderätt eller med annan rätt förfogar över en plats vem som ska få vistas där. Det gäller även om platsen är tillgänglig för allmänheten”.

Ett motsvarande resonemang fördes i den proposition (prop. 2004/05:77 s 59) som låg till grund för lagen om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang. På grund härav infördes ett stadgande i 1 § 3 st om att ”Lagen påverkar inte den rätt som tillkommer den som förfogar över platsen att begränsa tillträdet till denna.”.

Den nämnda lagen handlar om åskådare snarare än idrottsutövare, men ägarens (motsvarande) generella rätt att begränsa tillträdet gäller alla former av aktiviteter inklusive att utöva idrott på anläggningen.

I de citerade förarbetena till lagen om tillträdesförbud vid idrottsarrangemang, (prop. 2008/09:78 sid 15-16) anfördes också att idrottsorganisationerna använder ett accepterat system med att meddela förbud för personer som uppträtt störande att under viss tid besöka idrottsevenemang eller idrottsanläggningar. Detta system finns inte reglerat i RF:s eller SGF:s stadgar eller i normalstadgarna för golfklubbar. Det praktiseras av i huvudsak de stora arenaidrotterna och finns närmare beskrivet i Idrottens Bestraffningsregler och Antidopingregler av Krister Malmsten (se femte upplagan sid 131-133.).

Sammanfattningsvis får det anses vara förenligt med såväl idrottens som samhällets rättsordning att en golfklubb på saklig grund förbjuder en icke medlem tillträde till golfanläggningen. Beslutet bör dock vara tidsbestämt och – i vart fall om det inte rör sig om ett enstaka tillfälle där ett beslut måste fattas i omedelbar anslutning till att personen i fråga är på väg att beträda anläggningen – fattat efter att personen har getts tillfälle att yttra sig. Ett beslut om utestängning av en icke medlem från en golfanläggning kan som nämnts inte överklagas enligt RF:s regelverk.

Mot denna bakgrund anser Juridiska Nämnden att Golfklubbens beslut är att anse som ett beslut om ”utestängning” från Golfklubbens anläggning.

Frågan om det har förelegat saklig grund för de meddelade besluten om utestängning?

Golfspelarna har yrkat att Juridiska Nämnden ska ogiltigförklara besluten om utestängning. Som ovan anförts är ett sådant beslut inte möjligt att överklaga. Det finns därmed inte någon rätt för Juridiska Nämnden att upphäva eller ogiltigförklara Golfklubbens beslut.

Juridiska Nämnden ska därför inte heller överpröva de bedömningar som Golfklubben har gjort. Om Juridiska Nämnden skulle gå in i en prövning av om besluten har vilat på saklig grund eller inte, skulle det i praktiken innebära en överprövning av Golfklubbens beslut. Ett sådant uttalande skulle även kunna uppfattas som ett ställningstagande från Svenska Golf förbundets sida inför en eventuell tvist mellan parterna i allmän domstol. Juridiska Nämnden avstår därför från att uttala sig i denna fråga.

Har Golfklubben begått någon förseelse enligt RF:s stadgar?

Golfklubben är genom sitt medlemskap i SGF skyldig att följa stadgar, bestämmelser och beslut som har fattats av Skånes GDF, SGF och Riksidrottsförbundet.

När en golfklubb ska fatta ett beslut som är ingripande till sin natur, och innebär att en enskild person nekas rätt att delta i en aktivitet eller visats på en anläggning som i princip alla

golfspelare objektivt sett har rätt att besöka och utnyttja, krävs att klubben har stöd i, och följer, regler., bestämmelser och praxis.

För att ansvar ska kunna utkrävas enligt 14 kap 2 § RF:s stadgar krävs vidare att det har funnits tydliga bestämmelser att förhålla sig till och att förseelsen har begåtts med uppsåt. Med andra ord krävs det för att ådöma Golfklubben tillrättavisning eller böter, att klubben medvetet valt att inte följa gällande regler och bestämmelser. Det kan diskuteras om Golfklubbens ärenden om utestängning av Golfspelarna har handlagts på ett i alla delar korrekt sätt. Det saknas emellertid tydliga regler eller riktlinjer för hur ett ärende av ifrågavarande slag ska handläggas. Därmed saknas det också grund för att hävda att Golfklubben medvetet har underlåtit att följa regler och bestämmelser på det sätt som närmare anges i 14 kap 2 § 16 p RF:s stadgar. Såvitt framkommit i ärendet har inte heller någon annan förseelse begåtts inom ramen för 14 kap 2 § RF:s stadgar.

På grund av det anförda bifaller Juridiska Nämnden Golfklubbens yrkande om att upphäva Skånes GDF:s beslut. Vid denna utgång ska även Golfspelarnas yrkande om höjt bötesbelopp för Golfklubben lämnas utan bifall.

BESLUT

1. Juridiska Nämnden bifaller XGKs överklagande och upphäver det överklagade beslutet.
2. Juridiska Nämnden lämnar JLs och KGs överklagande utan bifall.
3. Juridiska Nämnden avvisar JLs och KGs yrkande om att utdöma personliga skadestånd.

Detta beslut kan överklagas hos Riksidrottsnämnden, Idrottens Hus, 114 73 Stockholm senast den 19 augusti 2011.

Svenska Golfförbundet

Juridiska Nämnden

Jan Rebane

I detta beslut har deltagit Jan Rebane, ordförande, Bo Bengtsson, Thomas Hedstrand och Mia Reich-Sjögren. Enhälligt.